

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งสรุปเป็นขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้าและสรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ด้านแหล่งข้อมูล

1. การสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. การหาประสิทธิภาพ ได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 3 คน โดยใช้กับนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับภาษา และเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมจากนั้นไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนวัดท่าหมื่นรามจำนวน 9 คน โดยใช้กับนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน ในการหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการ

ในขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” ที่ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” จำนวน 5 เล่ม และนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในด้านต่างๆจากนั้นได้ทำการปรับปรุงแก้ไขหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 คัดเลือกนักเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อนจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของเนื้อหา ภาษา สี ภาพ และรูปเล่มและนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 9 คน ในโรงเรียนเดียวกัน เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ 80/80

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการสร้างและหาประสิทธิภาพ คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 5 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 อากาศดีซีวีมีสุข
- เล่มที่ 2 ดินดีมีเงินทอง
- เล่มที่ 3 น้ำสะอาดปราศจากโรคภัย
- เล่มที่ 4 ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต
- เล่มที่ 5 ภาวะโลกร้อน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
 - 2.1 แบบประเมินหนังสือสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
 - 2.2 แบบฝึกทำบทของแต่ละเล่ม จำนวนเล่มละ 10 ข้อ
 - 2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5

ขั้นตอนการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนสามัคคีประชาราษฎร์ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 22 คน

วิธีดำเนินการ

ในขั้นตอนการดำเนินการทดลอง ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” ผู้วิจัยได้ทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกับนักเรียนโรงเรียนสามัคคีประชาราษฎร์ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 22 คน โดยทำการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและดำเนินการสอนโดยใช้หนังสือ

อ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” ซึ่งมีทั้งหมด 5 เล่ม ตามแผนการจัดการเรียนรู้แผนละ 2 ชั่วโมง จำนวน 5 แผน โดยแต่ละครั้งเมื่อนักเรียนเรียนจบแต่ละเล่ม ซึ่งเล่มละ 10 ข้อ โดยทำการทดลองวันละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 5 วัน และทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” จำนวน 5 เล่ม
 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.1 แบบประเมินหนังสือสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
 - 2.2 แบบฝึกทำยบทของแต่ละเล่ม
 - 2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนโรงเรียนสามัคคีประชาราษฎร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 22 คน

วิธีดำเนินการ

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามความพึงพอใจที่มี ต่อการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” ให้กับนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม จำนวน 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบเขียนข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม 3 ด้าน คือ ด้านความพึงพอใจในเนื้อหา ด้านความพึงพอใจต่อลีลาการเขียนและวิธีการนำเสนอเรื่อง และ ด้านพึงพอใจต่อองค์ประกอบรูปเล่มและการพิมพ์จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบบ 5 ตัวเลือก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” นั้น วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ย

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” เพื่อประเมินความก้าวหน้าก่อนหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากคะแนนสอบของนักเรียนและทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 - 1.1 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 1.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 86.60 / 86.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ศึกษา ค้นคว้าได้นำประเด็นสำคัญที่ค้นพบมาอภิปราย ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมาได้ผ่านกระบวนการสร้างอย่างมีระบบตามหลักวิชาการและจิตวิทยา โดยเริ่มตั้งแต่ศึกษาค้นคว้าเอกสารหลักสูตร เอกสารงานวิจัย เอกสารเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม และได้สัมภาษณ์ศึกษาความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นจึงดำเนินการสร้างตามหลักการสร้างตามขั้นตอน ผู้วิจัยได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบก่อนจึงนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อสอบถามความเหมาะสมของหนังสือและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.74 เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่าทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมมากที่สุด นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการทดลอง มีการแก้ไขทั้งในการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจนทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สมองความแตกต่าง

บันลือ พุททษะวัน, (2524 : 58 :), ปราณี เชียงทอง , (2526 : 133 :)เสนอแนะว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยให้เด็กได้รับความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ดับสมองและส่งเสริมเชาว์ ปัญญา มีเนื้อเรื่องที่สนุกสนานแฝงด้วยความรู้มีความเหมาะสมกับวัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วนั้น เมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสือ เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จึงสามารถจดจำและเข้าใจ สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤษณา พิมเสนและคณะ (2546) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง “กำแพงเพชรเมืองมรดกโลก” ผลการศึกษาพบว่าหนังสืออ่านประกอบเรื่อง “กำแพงเพชรเมืองมรดกโลก”มีประสิทธิภาพ 82.42 / 88.56 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัย อมรรัตน์ เขิงหอม (2541) ได้สร้างอ่านหนังสือเพิ่มเติมเรื่อง “วันสำคัญของไทย” กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กฤษณา ศิริวัฒน์และคณะ (2545) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “คำขวัญจังหวัดอุทัยธานี “ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพ 88.09/83.33 เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. การทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อนำไปใช้กับนักเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการอ่าน ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” เป็นหนังสือที่มีประสิทธิภาพ มีคุณค่าต่อการเรียน การสอนสามารถทำให้นักเรียนที่ได้อ่านเกิดความรู้เพิ่มมากขึ้น มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม เกิดทักษะการคิดแก้ปัญหา เพราะทักษะการคิดแก้ปัญหาเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องและมี ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดี รวมทั้งหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ ต้นน้ำแห่งชีวิต” มีเนื้อหาสาระ รูปภาพประกอบและการจัดรูปเล่มที่ถูกต้องเหมาะสม น่าอ่าน มี ทักษะการคิดแก้ปัญหาที่สามารถพัฒนาทัศนคติ วิถีคิด ค่านิยม ความรู้ความเข้าใจในสภาพการณ์ ของสังคมได้ดี (Eberle and Slanish 1996 อ้างถึงใน ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2543 : 103) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตนา แสนเกษม และคณะ (2548) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ คำขวัญจังหวัดพิษณุโลก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 และ คณะนิจ ไชยชโยและคณะ (2549) ได้อ่านหนังสือเพิ่มเติม เรื่อง “คำขวัญจังหวัดกำแพงเพชร” โดยใช้แนวคิดเส้นเล่าเรื่องชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าก่อนการ อ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีประสิทธิภาพ 84.00/85.83 สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 และสอดคล้องกับ อมรรรัตน์ เริงหอม (2541) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ วันสำคัญของไทย “ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

3. การประเมินการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการสำรวจ ความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต “ จากนักเรียนการใช้หนังสือ อ่านเพิ่มเติม พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดรวมเฉลี่ย 4.65 ด้านองค์ประกอบรูปเล่มการพิมพ์ของหนังสืออยู่ใน ระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.77 รองลงมาคือด้านลีลาการเขียนและวิธีการนำเสนอค่าเฉลี่ย 4.64 และด้านเนื้อหาเฉลี่ย 4.55 โดยสรุป นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม

เรื่อง"ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต" ทั้ง 5 เล่ม ดังนี้

ด้านเนื้อหาที่มีความพึงพอใจ ทั้งนี้เป็นเพราะเนื้อหาไม่ยากจนเกินไปมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย และความสามารถในการอ่านของนักเรียน มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ใ้ใจ น่าติดตามและได้สาระความรู้เกี่ยวกับการคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม เหมาะสมกับวัยและระดับชั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรจันท์ จันทวิมลและคณะ (2534. หน้า 9) ได้กล่าวถึงลักษณะหนังสือสำหรับเด็กที่ดี คือ หนังสือที่เด็กอ่านแล้ว สนุกสนานเพลิดเพลินมีเนื้อหาสาระมีความสนุกสนาน ความยากง่ายเหมาะสมกับวัยเนื้อหาอย่างถูกต้อง การดำเนินเรื่องควร ใ้ใจชวนติดตาม เนื้อหาของเรื่องในแง่ของความสัมพันธ์ ยาว จะต้องเหมาะสมกับวัยของเด็กเป็นอย่างมาก

ด้านลีลาการเขียนและการนำเสนอให้นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งนี้เพราะภาพชัดเจนเข้าใจง่ายตัวละครมีความเหมาะสมน่าสนใจ ภาษาที่ใช้เหมาะสม เข้าใจง่ายชัดเจนไม่วกวนเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก การบรรยายอ่านแล้วเกิดภาพพจน์และจินตนาการที่ใ้เด็กเกิดอารมณ์คล้อยตามเพลิดเพลินจดจำเนื้อเรื่องได้ง่าย ด้านองค์ประกอบรูปเล่มและการพิมพ์ของหนังสือ นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด เนื่องจากขนาดของหนังสือมีความเหมาะสมพิมพ์ชัดเจน ไม่เลอะเลือน อ่านง่าย มีภาพประกอบสอดคล้องสัมพันธ์กับเรื่อง ปกภาพน่าสนใจสวยงามน่าอ่าน มีส่วนดึงดูดความสนใจของนักเรียน ซึ่งในการสร้างหนังสือครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างตามแนวคิดของ ถวัลย์ มาศจรัส (2539 . หน้า 31) ซึ่งกล่าวไว้ในด้านรูปเล่มหนังสือมีสิ่งทีควรพิจารณาในการสร้างคือ ควรมีความประณีตตั้งแต่ปกของหนังสือ ภาพที่หน้าปกควรสอดคล้องกับเรื่องเพื่อเรียกความสนใจแก่ผู้อ่าน เป็นการนำทางผู้อ่านไปสู่เนื้อเรื่องนอกจากนี้ควรจัดภาพปกนั้นด้วยความประณีตบรรจง เพื่อสร้างรสนิยมและความเข้าใจในความงามแห่งศิลป์ให้เกิดขึ้นกับผู้อ่านด้วยการจัดหน้าหนังสือ หนังสือสำหรับเด็กนั้น ผู้จัดพิมพ์ควรใจกว้างและอย่าประหยัดจนเกินไปควร ถ้าหากประหยัดหน้ากระดาษจนเกินไปก็จะเสมือนการประหยัดการอ่านของเด็กโดยไม่เจตนา การทิ้งหน้ากระดาษแต่ละหน้าในหนังสือใ้ว่างมาก ๆ อาจจะทำให้หน้าบ้าง ค่อนหน้าบ้าง เป็นสิ่งที่ควรทำ เพราะจะช่วยให้เด็กสามารถทำความเข้าใจและติดตามเรื่องได้รวดเร็วขึ้น ตัวหนังสือนิยมกันว่า ถ้าเด็กเล็กเท่าไร ตัวหนังสือก็ควรโตขึ้นใ้ได้สัดส่วนกับกำลังสายตาของเด็กและควรพิมพ์ด้วยตัวที่อ่านใ้ได้ง่าย กระดาษที่ใช้พิมพ์หนังสือเด็กควรเป็นกระดาษดีใ้ใ้ทั้งภาพและตัวหนังสือชัดเจนแจ่มแจ้ง การเย็บเล่ม ควรทนทาน แข็งแรง เพราะเด็กยังไม่รู้จักการหยิบหนังสือด้วยความทะนุถนอมเบามือแม้ผู้ใหญ่จะได้พยายามแนะนำในเรื่องนี้อยู่แล้วก็ตาม นอกจากนี้ยังใ้แนวคิดของ พรจันท์ จันทวิมลและคณะ (2534. หน้า 9) ได้แนวคิดเกี่ยวกับ เทคนิคการพิมพ์และ

การจัดรูปเล่มการจัดพิมพ์ภาพและตัวอักษรนั้น ต้องชัดเจน ปกติต้องสวยงามดึงดูดความสนใจ ขนาดรูปเล่มเหมาะสมกับความต้องการของเด็ก คุณภาพของกระดาษต้องดี ขนาดอักษรเหมาะสมกับวัยของเด็ก การจัดหน้าดูโปร่งตา ภาพกับตัวอักษรไม่ทับกัน และชื่อเรื่องควรดึงดูดความสนใจของเด็ก

ผลการศึกษาคั้งนี้ ได้ผลเป็นไปทำนองเดียวกันกับงานวิจัยของ นาฏสินี ชัยแก้ว (2543) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ มลพิษอุตสาหกรรมเหมืองหินและโรงโม่หิน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับ กชกร สมจิตรและคณะ (2548) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม “คำขวัญจังหวัดน่าน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในด้านรูปแบบของหนังสือและคุณค่าที่ได้รับอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต” ไปจัดการเรียนการสอนบูรณาการกับสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้วยการศึกษาคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
2. ควรเพิ่มกิจกรรมท้ายบทในแต่ละเรื่อง เช่น ให้นักเรียนเล่าเรื่อง การแสดงบทบาทสมมติ เพื่อเพิ่มความเข้าใจในเรื่องมากยิ่งขึ้น
3. ควรเพิ่มการจัดกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนที่ระบุในเนื้อหาสาระของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้วยการศึกษาค้นคว้าจริงในท้องถิ่นของตน
4. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ป่าไม้ต้นน้ำแห่งชีวิต”ไปจัดการเรียนการสอนบูรณาการกับสาระภูมิศาสตร์ ในเรื่อง ดิน,น้ำ,อากาศ,ป่าไม้และภาวะโลกร้อน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสร้างและการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปแบบใหม่ๆ เช่น ภาพเคลื่อนไหว หนังสือในรูปแบบหนังสือสามมิติ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน และได้รับความรู้จากการอ่าน ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นสื่อการเรียนที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และสามารถนำไปใช้เป็นหนังสือประกอบการเรียนได้ต่อไป

2. ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเนื้อหาใหม่ๆ หรือเนื้อหาที่เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ได้สื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตรงกับความสนใจของผู้เรียน